

formateurs vonden dat te veel gevraagd en zo bleven ook de communisten buiten het kabinet.

Wat zich op dat moment op politiek gebied binnen het katholieke volksdeel afspeelde, was onduidelijk – de ARP zou terugkeren, ja *was* eigenlijk al teruggekeerd, maar ten aanzien van de Rooms-Katholieke Staatspartij was dat hoogst onzeker. Schermerhorn en Drees hadden graag talrijke katholieken in het kabinet gehad maar zij vonden er maar drie: Kolfschoten voor Justitie, ir. Th. S. G. J. M. van Schaik (directeur-generaal van de Algemene Kunstzijde Unie en een jongere broer van de voorzitter van de Tweede Kamer, mr. J. R. H. van Schaik) voor Verkeer en Energie (een nieuw departement) en tenslotte de burgemeester van Maastricht, mr. W. baron Michiels van Kessenich, voor Binnenlandse Zaken. Twee ministers werden overgenomen uit Gerbrandy's laatste kabinet: J. M. de Booy voor Marine en Scheepvaart en van Kleffens voor Buitenlandse Zaken – geheel begrijpelijk: *zij* hadden internationaal de relaties opgebouwd waaraan Nederland behoefte had; overigens werd in feite voor Buitenlandse zaken nog een tweede man benoemd: dr. J. H. van Roijen, die in oktober '44 door de linies naar Londen was gegaan.

Dan werden vier departementen toegedeeld aan nieuwe bewindslieden die duidelijke geestverwanten van de twee formateurs waren: Financiën aan Lieftinck, Overzeese Gebiedsdelen aan prof. mr. J. H. A. Logemann, Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening aan ir. S. L. Mansholt en Handel en Nijverheid aan ir. H. Vos – Vos was de man die in de jaren '30 als lid van de SDAP een van de opstellers was geweest van het op bestrijding der werkloosheid gerichte Plan van de Arbeid. Voor Oorlog wisten de formateurs een anti-revolutionair te vinden die evenwel geen sterke bindingen had met de ARP: mr. J. Meijnen (die door de Quay, minister van oorlog in Gerbrandy's laatste kabinet, als secretaris-generaal was aangetrokken), en voor Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen de Groningse hoogleraar in de theologie G. van der Leeuw die sinds het midden van de jaren '20 partijvorming op Christelijke grondslag had afgewezen en nu werd aangetrokken door het program van de Nederlandse Volksbeweging – hij was een overtuigd voorstander van de opheffing van de verzuiling; hij wenste bijvoorbeeld dat het protestantse en het katholieke onderwijs op den duur zouden opgaan in een algemeen-Nederlands onderwijsstelsel dat evenwel een sterk Christelijke inslag zou hebben.

Tenslotte werd een departement van Openbare Werken en Wederopbouw ingesteld met Ringers als minister; hij was een bekwame man, nogal conservatief in zijn denken, vooral wat de positie van Indië betrof